

СТРУКТУРНІ ПЕРЕБУДОВИ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ

Олександр Олександрович Носирєв¹

Метою дослідження є виокремлення перспективних напрямів інвестиційного забезпечення промислового відродження економіки, ідентифікація етапів та заходів структурних трансформаційних та регулювання економічного та промислового розвитку, векторів підвищення ефективності промислової політики та стратегічних концепцій структурної перебудови промислової політики у площині повоєнного відновлення економіки держави. Запропоновано пріоритетні напрями підвищення ефективності промислової політики, яка поєднує пріоритети інноваційної, зовнішньоекономічної та інших політик. Державна політика промислово-технологічного розвитку повинна бути скерована на стимулювання інноваційної діяльності підприємств в ІТ-сфері, розвиток державно-приватного партнерства, реформування системи оподаткування, стимулювання впровадження екологічних технологій в промисловості та залучення країн до міжнародного стратегічного партнерства.

Ключові слова: промислова політика, пост воєнне відновлення, інноваційні процеси, трансформаційні зміни, технологічний розвиток, регіональний розвиток.

Постановка проблеми. Промисловість забезпечує відтворення всіх секторів економіки завдяки масовому виготовленню засобів виробництва та споживчих товарів, а в підсумку – уможливило економічну стійкість країни загалом і зростання ВВП. Проблема підтримання ефективності промисловості є однією з найважливіших не лише в Україні, а й у більшості країн. Вимоги до розвитку ринкової економіки передбачають створення конкурентного середовища у виробництві та розвитку товарів і послуг, а рушійною силою є конкуренція, що заохочує підприємств, які бажають зміцнити свої конкурентні позиції на ринку, випускати нові продукти. Конкуренція є безпосередньою причиною зростання одних галузей і виробництв і в той самий час зменшення та деструкцію інших. Однак підприємствам необхідно розуміти фактори, що впливають на ймовірність отримання додаткових конкурентних переваг, тому високі успіхи галузі на відповідному ринку будуть лише тоді, коли вона зможе досягти конкурентних переваг, що повинно враховуватись у державній промисловій політиці із врахуванням сучасних соціально-економічних трансформацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання трансформаційних змін промислової політики та повоєнного відновлення економіки перебувають у площині уваги багатьох дослідників. Науковці С. Ішук та Л. Созанський [1] досліджували питання методичних підходів до комплексного оцінювання функціонування промислового сектору економіки, дослідниця М. Штань [2] розглядала питання глобалізаційного виміру економічної політики держави, а М. Скрипниченко [4] досліджено теоретичні основи макроекономічної оцінки та прогнозів повоєнного відновлення економіки України.

Сучасні тенденції та перспективи розвитку інноваційної діяльності за технологічними секторами промисловості України були фокусом уваги дослідниць І. Підричеваої та В. Антонюк [3]. Дослідниця Е. Шелудько та М. Завгородня [5] досліджували тенденції зміни напрямів державної політики в стратегуванні промислового розвитку у повоєнний період, а О. Гуророва та Т. Купріянова [6] – питання державної політики формування інноваційно-інвестиційного потенціалу розвитку національної економіки. Автори Ю. Полякова та Н. Руцишин [7] досліджували регіональні особливості розвитку промисловості в умовах глобалізації. Колектив науковців у складі О. Іляш, Л. Смоляр, М. Дученко та І. Джадан [8] досліджував стратегічні пріоритети державної політики стимулювання промислово-технологічного розвитку національної економіки України на засадах маркетингу в аспекті забезпечення економічної безпеки. У роботі [10] автори О. Кушніренко та Н. Гахович фокусом дослідження обрали питання стратегічного планування повоєнного відновлення промисловості України на європейських засадах. Дослідники Н. Казюка та Є. Шекета [11] досліджували напрями та резерви повоєнного відновлення економіки України, а С. Онешко [14] розглянуто методологічні засади формування моделі реалізації промислової політики України в контексті підвищення економічного потенціалу. Науковиці С. Шульц та О. Луцків [12] сфокусували увагу на структурно-технологічних зрушеннях в економіці регіонів у контексті перспектив розвитку smart-спеціалізації. Питанням smart-спеціалізації України в перспективі післявоєнного відновлення економіки також приділили увагу А. Олешко, З. Шацька та О. Ровнягін [13].

¹Носирєв Олександр Олександрович, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», e-mail: nosyriev.bf@khp.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4089-3336>

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є виокремлення перспективних напрямів інвестиційного забезпечення промислового відродження економіки, ідентифікація етапів та заходів структурних трансформаційних та регулювання економічного та промислового розвитку, векторів підвищення ефективності промислової політики та стратегічних концепцій структурної перебудови промислової політики у площині повоєнного відновлення економіки держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оновлена Стратегія промислової політики Євросоюзу розглядає промисловість як основу економічного зростання, тому ставить завдання щодо підтримання і зміцнення промислового лідерства Європи в епоху глобалізації, стрімких технологічних змін і посилення викликів щодо стійкості розвитку. Така позиція обумовлена тим, що промисловість відіграє провідну роль у забезпеченні конкурентоспроможності країн-членів ЄС, оскільки формує в ЄС-28 у середньому близько 60% товарного експорту. Функціонування промисловості відбувається під впливом значної кількості різноманітних динамічних чинників, таких як кон'юнктура на світовому ринку, умови доступу на зовнішні товарні й сировинні ринки, глобальна конкуренція та концентрація продукції, форс-мажорні обставини [1].

В узагальненому вигляді метою промислової політики ЄС є підвищення конкурентоспроможності європейської промисловості на засадах інновацій і технологічного розвитку з метою адаптації до внутрішніх викликів і глобальних структурних змін у світовій економіці. Водночас модель європейської політики є дещо відмінною від американської та принципово відмінною від китайської. Вкрай недоцільно віддавати перевагу у державному споживанні товарам іноземного виробництва, якщо аналогічна продукція виробляється в Україні. З цих позицій активна політика виваженого протекціонізму є одним з важливих елементів появи вкрай необхідних стимулів для розвитку національної економіки у глобальному конкурентному середовищі [2]. Для запуску структурно-технологічних перетворень Україні потрібно здійснювати системну, послідовну інноваційну промислову політику, спрямовану на неоіндустріалізацію як основу розвитку внутрішнього ринку, нарощення експорту товарів з високою доданою вартістю, підвищення якості життя населення, зниження рівня бідності, формування середнього прошарку суспільства [3].

Інвестиції є надзвичайно важливим фактором для економічного зростання країни та вкрай необхідними для відновлення економіки після припинення військових дій. Відновлення інфраструктури, створення нових підприємств та подальший економічний розвиток вимагають значних обсягів інвестиційних ресурсів. Історичний досвід подолання руйнівних наслідків повномасштабних воєнних дій (зокрема, на території Німеччини, Японії, Ізраїлю) свідчить, що одним із найважливіших факторів відновлення та забезпечення

подальшого зростання національних економік є масштабне нагромадження інвестиційних ресурсів [4].

Післявоєнна структурна перебудова української промисловості передбачає не тільки відновлення зруйнованих війною промислових та інфраструктурних потужностей, але й структурну модернізацію промисловості на вищому технологічному рівні з урахуванням збереження її можливостей самозабезпечення, експортної орієнтації та включення до глобальних ланцюгів створення вартості [5]. Перспективні напрями забезпечення інвестиціями промислового відродження відображено на рис. 1.

Промислова політика повинна сприяти адаптації виробничої системи, удосконаленню гнучкості логістичних, виробничих відносин та налагодженню партнерств, відбудові критично необхідних ланок промисловості та формуванню підвалин нового промислового профілю країни. Промислова політика займає одне з найважливіших місць у національному та суспільному житті, в тому числі у воєнний період, забезпечуючи підтримку виробництв оборонного спрямування та стратегічного значення, МСП, в тому числі через релокацію у безпечні райони. «Непрямі» методи здійснення впливу (податкова, грошово-кредитна, експортна політика) теж повинні концентруватись на промисловості, від стабільного розвитку якої у воєнний період залежить стійкість воєнної економіки, життєздатність суспільства, боєздатність військ, а отже, і національна безпека загалом [5].

В короткостроковому періоді державна інноваційно-інвестиційна політика повинна бути спрямована на підтримання тих галузей і регіонів, які є базовими для сучасного стану макроекономічної системи. Це – машинобудування і металообробка, приладобудування, електронна, електроенергетика, порошкова металургія, хімія і нафтохімія, мікробіологічне виробництво та деякі інші виробництва, які дислоковані, передусім, у Київській, Харківській, Львівській, Одеській, Дніпропетровській та Запорізькій областях. Завданням промислової політики є забезпечення підтримки цих галузей, їх реконструкція та модернізація при одночасній поступовій реалізації заходів з розвитку галузей п'ятого та шостого технологічного укладів. Для України придатною є модель поетапної реалізації названих заходів в рамках інноваційно-інвестиційної політики держави. Орієнтиром для цього є досвід Сінгапуру, Малайзії, Гонконгу та Південної Кореї – азійських економічних лідерів, які у короткий термін успішно трансформували економіку [6].

Стосовно галузі машинобудування, то її орієнтири будуть пов'язані з процесами цифровізації виробництв, впровадженням цифрових інновацій, зростанням рівня локалізації виробництва, інтенсивним розвитком транспортної інфраструктури. Машинобудування є експортоорієнтованою галуззю із негативним зовнішньоторговельним сальдо, внутрішній ринок є імпортозалежним, в експорті домінують товари проміжного споживання (низько-або серед-

Рисунок 1 – Перспективні вектори інвестиційного забезпечення промислового відродження економіки

Джерело: розроблено автором

нотехнологічні), а не готова продукція. Розвиток промисловості у світовому просторі відбувається під впливом неоіндустріалізації та різноманітних чинників глобального рівня. Вона стає все більш відкритою і трансформується у напрямі промислового співробітництва. Вітчизняна промисловість також є тісно інтегрованою до міжнародних процесів і залишається чутливою для зовнішнього впливу. Таксономічний аналіз свідчить про висхідну тенденцію розвитку промисловості України на національному рівні протягом сучасного періоду та одночасну високу її диференціацію у регіональному вимірі, це певною мірою підтверджує те, що розвиток промислової політики в нашій країні концентрується переважно на національному рівні [7].

Зростання конкурентоспроможності економіки та її самовідтворення залежить від інвестиційної привабливості бізнес-середовища, асигнування та оптимізації бюджетних видатків для розвитку пріоритетних напрямів економіки, обсягів державного замовлення фахівців з інженерними спеціальностями, диверсифікації ринків збуту експортованої продукції. Основними завданнями міжнародної політики промислово-технологічного розвитку мають стати: зростання рівня відкритості економіки у зовнішньоторговельній квоті; посилення взаємодії між національними та глобаль-

ними економічними системами за рахунок зростання значущості зовнішньоторговельних зав'язків; збереження системних позитивних тенденцій зростання ВВП та створення передумов виходу підприємств на світові ринки при збереженні високих темпів розвитку внутрішнього ринку; зниження рівня ізоляції прогресивних науково-технічних розробок, технологій та інвестицій на світових ринках; зниження рівня нерівномірності розподілу розподілу експорту та імпорту товарів у зовнішньоторговельних потоках країн-партнерів; створення умов для покращення ефективності торгівлі; підвищення ефективності інноваційної діяльності шляхом зростання частки інноваційної продукції у товарному експорті; розвиток ІТ-галузі та зростання її частки у експорті тощо [8].

Дослідниця М. Куницька-Ляш зазначає, що «у межах державної політики було допущено ряд стратегічних прорахунків. По-перше, це визначення і безпосередня фіксація переліку галузей, які вважаються стратегічними, а їхній склад не може бути константою та змінюється в залежності від формування й реалізації економічного потенціалу національної економіки на відповідному етапі її розвитку й структури продуктивних сил, національних традицій, природно-ресурсного потенціалу, глибини структурних зрушень в економіці, диверсифікації та рівня енергоємності виробни-

цтва, зовнішньої ситуації та можливостей, зокрема в частині нових прогресивних технологій, нових етапів технологічної революції тощо. Адже для країн, які перебувають на діаметрально протилежних рівнях економічного розвитку, різні галузі забезпечують реалізацію стратегічних економічних завдань (до прикладу, для одних це АПК й розв'язання проблем продовольчої безпеки, а для інших – високотехнологічні галузі промисловості зі завданнями світового технологічного лідерства). При цьому, літакобудування та космічна діяльність на сьогодні перебувають в стані глибокої кризи. Оборонний комплекс України також функціонує недостатньо ефективно, за роки незалежності так і не змінивши форми пострадянської моделі не спроможної адекватно реагувати на сучасні можливості, а також виклики та загрози, повною мірою задовольняти потреби сил оборони України та зовнішніх замовників» [9].

Створення умов для відродження промисловості України залежить від узгодженості та координації концептуальних підходів, принципів та механізмів стратегічного планування промислового розвитку в Україні з європейськими програмними документами. Це означає впровадження цільових пріоритетів стратегічного планування промислового розвитку, ухвалених в ЄС з метою врахування їх у стратегічних документах для повоєнної відбудови промислового сектору України; удосконалення нормативно-правової бази; підтримки інновацій; спрощення доступу до сировини та декарбонізації енергії; формування навичок і відкритості простору даних; активізацію участі у багатонаціональних проєктах – для підтримки зусиль з відновлення та розвитку цифрових і «зелених» можливостей, а також у проєктах Horizon Europe – об'єднання приватного та державного фінансування досліджень та інновацій. Пріоритетними завданнями післявоєнного відновлення промислового розвитку України мають стати: модернізація та декарбонізація економіки, чисте промислове виробництво, збереження біорізноманіття та перехід на циркулярну економіку, формуванню професійних навичок і відкритості даних [10].

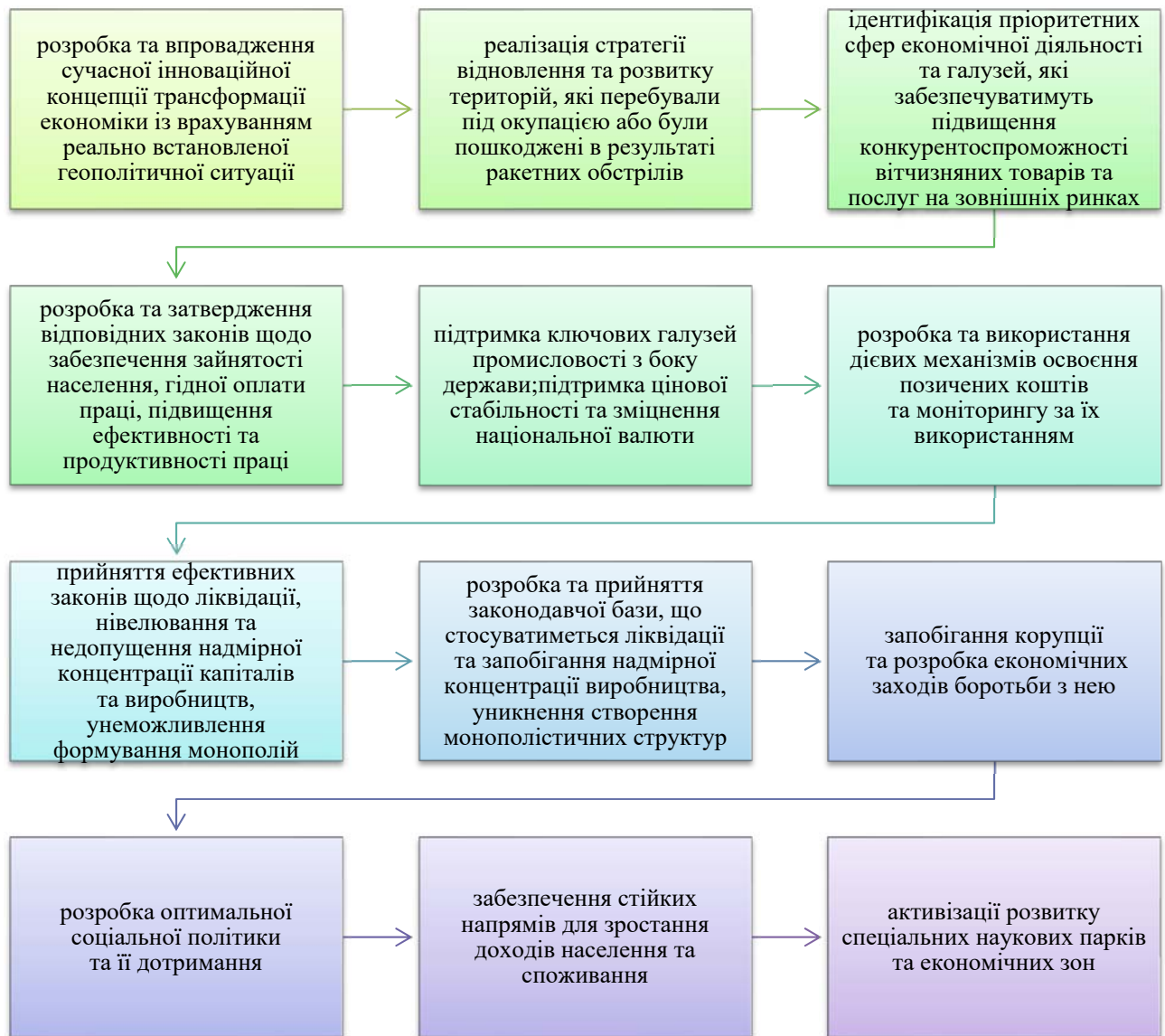
Політика індустріалізації має проводитися на основі поєднання структурних і фундаментальних факторів розвитку. В Україні доцільно відмовитися від орієнтації на використання лише поточних конкурентних переваг на основі дешевих ресурсів, зосередження уваги на яких обумовило деіндустріалізацію економіки, закріпило за країною не вигідну їй спеціалізацію в системі міжнародного поділу праці. У контексті розбудови структурних факторів слід виділити промислові сектори, які спроможні перетворитися на локомотиви стрімкого зростання, з відповідним наданням їм державної допомоги, переглядом антимонопольно-конкурентного законодавства та міжнародних угод щодо створення правових підстав застосування цих факторів. Оскільки світова економіка практично повною мірою контролюється глобальними компаніями, то саме вони й контролюють світові ринки, дикту-

ючи через національні уряди й міжнародні організації умови розвитку світового господарства, загострюючи при цьому проблему світової нерівності [2].

Як свідчить досвід закордонних країн, які пережили війну, ефективно економічне відновлення неможливе без затвердження попередніх політичних рішень на законодавчому рівні, що базуватимуться на національному патріотизмі щодо ідентифікації необхідної моделі розвитку, геополітичній доцільності та відстоюванні національних інтересів країни [11]. Задля успішної економічної трансформації необхідно реалізувати наступні послідовні етапи та заходи, відображені на рис. 2.

Український уряд нещодавно представив президентові перший варіант плану повоєнного відновлення та розвитку країни, який отримав назву «United24». До розробки документу залучалися українські економісти та міжнародні експерти. Підсумком стали десять ключових принципів, на яких і ґрунтуватиметься повоєнне відновлення України. Більшість цих принципів так чи інакше передбачає остаточну інтеграцію України в європейську економіку [11].

Міжрегіональні відмінності в рівні розвитку високотехнологічних виробництв зумовлені відмінностями наукового потенціалу певних регіонів і галузей, рівнем забезпеченості кваліфікованими кадрами, інноваційною активністю підприємств і традиційною промисловою спеціалізацією регіонів. Аналіз розподілу регіонів за питомою вагою продукції високо – та середньотехнологічних виробництв у загальних обсягах продукції та її динамікою свідчить про значні міжрегіональні відмінності. Більшість регіонів країни демонструють негативні тенденції динаміки частки високо – та середньотехнологічної продукції, навіть за умови їх достатньо високої питомої ваги. Технологічна структура промисловості України не є прогресивною, оскільки її основу формують галузі середньотехнологічних виробництв (понад 50%). На фоні незначного зростання частки високотехнологічних виробництв у загальній структурі промисловості країни спостерігається зменшення питомої ваги галузей середньотехнологічного виробництва та зростання частки низькотехнологічних виробництв. Цю тенденцію слід вважати несприятливою для впровадження смарт-спеціалізації в Україні. Аналіз структурно-технологічних зрушень в економіці регіонів України свідчить про їхню невідповідність тенденціям високорозвинутих країн світу. Свідченням цього є доміюча роль середньо – та низькотехнологічних виробництв. Результати оцінювання секторальної структури ВДВ свідчать про зниження ролі промислового виробництва в структурі економіки регіонів і зростання питомої ваги п'ятирічного сектору, що відповідає тенденціям формування постіндустріального суспільства [12]. Пріоритетні напрями підвищення ефективності промислової політики, яка поєднує пріоритети інноваційної, зовнішньоекономічної та інших політик, відображено на рис. 3.

Рисунок 2 – Етапи та заходи структурних трансформаційних та регулювання економічного та промислового розвитку

Джерело: розроблено автором

Дослідники А. Олешко, З. Шацька та О. Ровнягін [13] зазначають, що впровадження ефективної політики smart-спеціалізації регіонів дозволяє кумулятивно забезпечити випереджаючий інноваційний розвиток країни. офіційне визначення терміну, надане Організацією економічного співробітництва та розвитку, наступне: «Smart-спеціалізація – це промислова та інноваційна структура для регіональної економіки, яка має на меті проілюструвати, як державна політика, базові умови, а особливо політика R&D (дослідження та розвитку) та інвестицій в інновації можуть впливати на економічну, науково-технічну спеціалізацію регіону і, як наслідок, на його продуктивність, конкурентоспроможність та економічне зростання. Це логічне продовження процесу поглиблення, диверсифікації та спеціалізації більш загальних інноваційних стратегій, враховуючи регіональні особливості та

міжрегіональні аспекти, і, можливий спосіб допомогти розвинутим економікам, а також країнам, що розвиваються, перезапустити економічне зростання за рахунок використання керованих інвестицій або інвестицій на основі знань у регіонах». Реалізація стратегії smart-спеціалізації передбачає об'єднання промислових та агропромислових компаній, банків, фінансових установ, науково-дослідних організацій, громадських організацій навколо спільної проблеми щодо переформування спеціалізації регіонів шляхом впровадження міжсекторальних інновацій і технологій в агропромисловій, промисловій, транспортній, цифровій сфері та будівництві [13].

Останнім часом система регулювання промислового розвитку та підприємницької діяльності в Україні доповнюються порівняно новими для країни фінансовими інструментами, до яких відносяться гарантійно-

Рисунок 3 – Вектори підвищення ефективності промислової політики

Джерело: розроблено автором

страхові (заставні) фонди, траст-фонди, регіональні позики, лізингові компанії, різноманітні форми використання державної та муніципальної власності тощо. Конкретні проекти та заходи здійснюються в рамках відповідного рівня програм соціально-економічного розвитку. При цьому комбінація інструментів ПП, інтенсивність і форми їх застосування залежать від загального стану економіки держави, її галузей господарства і регіонів. Великі відмінності в економічному та соціальному розвитку українських регіонів створюють об'єктивну основу для доцільної регіональної диференціації макроекономічних регуляторів з метою компенсації несприятливих регіональних факторів і стимулювання використання сприятливих факторів. Однак ця диференціація не повинна шкодити єдності загальноукраїнського ринку, посилювати нерівність умов для функціонування економічних об'єктів у різних регіонах, створювати не виправдані переваги підприємствам одних регіонів на шкоду іншим. Останню обставину особливо важливо врахувати, оскільки реформування практики масового надання регіональних пільг себе не виправдала. У перспективі можливо територіальне пільгування здійснювати не в індивідуальному порядку, а на основі наукової типологізації проблемних регіонів, причому так, щоб певному типу

регіону відповідав адекватний механізм адміністративного й економічного регулювання [14].

Висновки. Державна політика промислово-технологічного розвитку повинна бути скерована на стимулювання інноваційної діяльності підприємців в IT-сфері, розвиток державно-приватного партнерства, реформування системи оподаткування, стимулювання впровадження екологічних технологій в промисловості та залучення країн до міжнародного стратегічного партнерства. Розбудова структурних і фундаментальних факторів повинна орієнтуватися на формування перспективних конкурентних переваг, заснованих на знаннях і технологіях, що дозволить змінити структуру національної економіки, здолавши її технологічну відсталість. Машинобудування потребує особливої уваги з боку держави, оскільки ця галузь є потужним модератором розвитку всієї економіки країни, створює довгий економічний ланцюжок доданої вартості. Концепція smart-спеціалізації насамперед має економічне підґрунтя з фокусом на регіони через виокремлення чинників, що можуть впливати на економічні, наукові, та технологічні спеціалізації в рамках регіональної політики або в рамках їх впливу на механізм продуктивності, конкурентоспроможності та економічного зростання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Іщук С. О., Созанський Л. Й. Методичний підхід до комплексного оцінювання функціонування промислового сектору економіки на мезорівні. *Регіональна економіка*. 2022. № 1. С. 62–71. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2022-1-6>.
2. Штань М. В. Глобалізаційний вимір економічної політики держави. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 2. С. 95–99. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2022.pdf#page=96.

3. Підоричева І., Антонюк В. Сучасні тенденції та перспективи розвитку інноваційної діяльності за технологічними секторами промисловості України. *Science and Innovation*. 2022. № 18 (1). С. 3–19. DOI: <https://doi.org/10.15407/scine18.01.003>.
4. Скрипниченко М. І. Макроекономічні оцінки і прогнози повоєнного відновлення економіки України. *Економічна теорія*. 2022. № 2. С. 29–43. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2022.02.029>.
5. Шелудько Е. І., Завгородня М. Ю. Зміна напрямів державної політики в стратегуванні промислового розвитку у повоєнний період. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Боголібські читання», 16 вересня 2022 р. Переяслав : Університет Григорія Сковороди в Переяславі. С. 52–55. URL: <https://tinyurl.com/mpuh72us>.
6. Гуторова О. О., Купріянова Т. В. Державна політика формування інноваційно-інвестиційного потенціалу розвитку національної економіки. *Міжнародна науково-практична конференція «Глобалізація та розвиток інноваційних систем: тенденції, виклики, перспективи»*, 03–04 листопада 2022 р. Харків : Державний біотехнологічний університет. С. 107–109. URL: <https://tinyurl.com/mr46a4hj>.
7. Полякова Ю. В., Руцишин Н. М. Вітчизняна промисловість в умовах глобалізації: національний та регіональний вимір. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2022. № 66 (2022). С. 29–35. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2022-66-04>.
8. Іляш О. І., Смоляр Л. Г., Дученко М. М., Джадан І. М. Стратегічні пріоритети державної політики стимулювання промислово-технологічного розвитку національної економіки України на засадах маркетингу в цілях забезпечення економічної безпеки. *Проблеми економіки*. 2022. № 1. С. 41–50. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-1-41-50>.
9. Куницька-Іляш М. Критичний аналіз державної політики забезпечення розвитку та фінансової безпеки пріоритетних галузей національної економіки України. *Modeling the development of the economic systems*. 2022. № 2. С. 40–45. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-4-5>.
10. Кушніренко О. М., Гахович Н. Г. Стратегічне планування повоєнного відновлення промисловості України на європейських засадах. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Боголібські читання», 16 вересня 2022 р. Переяслав : Університет Григорія Сковороди в Переяславі. С. 36–39. URL: <https://tinyurl.com/bdeuys5r>.
11. Казюка Н. П., Шекета Є. Ю. Напрями та резерви повоєнного відновлення економіки України. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2022. Т. 2. № 18. С. 255–264. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.18.255-264>.
12. Шульц С. Л., Луцків О. М. Структурно-технологічні зрушення в економіці регіонів у контексті перспектив розвитку смарт-спеціалізації. *Регіональна економіка*. 2021. № 2. С. 15–26. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2021-2-2>.
13. Олешко А. А., Шацька З. Я., Ровнягін О. В. Smart-спеціалізація України в перспективі післявоєнного відновлення економіки. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.5.9>.
14. Онешко С. В. Методологічні засади формування моделі реалізації промислової політики України в контексті підвищення економічного потенціалу. *Економіка та держава*. 2021. № 12. С. 70–77. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.12.70>.

REFERENCES:

1. Yishchuk S. O., Sozansky L. Y. (2022). Metodichnyy pidkhid do kompleksnoho otsinyuvannya funktsionuvannya promyslovoho sektoru ekonomiky na mezorivni [Methodical approach to a comprehensive assessment of the functioning of the industrial sector of economy in mesor]. *Rehionalna ekonomika*, vol. 1, pp. 62–71. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2022-1-6>. [in Ukrainian]
2. Shtan M. V. (2022) Hlobalizatsiynyy vymir ekonomichnoyi polityky derzhavy [The globalization dimension of the state's economic policy]. *Ynvestytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2/2022, pp. 95–99. Available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2022.pdf#page=96 [in Ukrainian]
3. Pidorycheva Yi., Antonyuk V. (2022) Suchasni tendentsiyi ta perspektyvy rozvytku innovatsiynoyi diyalnosti za tekhnolohichnyimi sektorami promyslovosti Ukrainy [Current trends and prospects for the development of innovation activity in technological sectors of Ukraine's industry]. *Science and Innovation*, vol. 18(1), pp. 3–19. DOI: <https://doi.org/10.15407/scine18.01.003> [in Ukrainian]
4. Skrypnychenko M. Yi. (2022) Makroekonomichni otsinky i prohnozy povoiennoho vidnovlennya ekonomiky Ukrainy [Macroeconomic estimates and forecasts of post-war restoration of Ukraine's economy]. *Ekonomichna teoriya*, vol. 2, pp. 29–43. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2022.02.029>. [in Ukrainian]
5. Sheludko E. Yi., Zavorodnya M. Yu. (2022) Zmina napryamiv derzhavnoyi polityky v stratehuvanni promyslovoho rozvytku u povoiennyi period [Changing the directions of state policy in strategization of industrial development in the post-war period]. *Materialy II Mizhnarodnoyi nauково-praktychnoyi konferentsiyi «Boholibski chytannya»*. Pereyaslav : Universytet Hryhoriya Skovorody v Pereyaslavi, pp. 52–55. Available at: <https://tinyurl.com/mpuh72us>. [in Ukrainian]
6. Hutorova O.O., Kupriyanova T.V. (2022) Derzhavna polityka formuvannya innovatsiyno-investytsiynoho potentsialu rozvytku natsionalnoyi ekonomiky [State policy of formation of innovation and investment potential of development of national economy]. *Mizhnarodna nauково-praktychna konferentsiya «Hlobalizatsiya ta rozvytok innovatsiynykh system: tendentsiyi, vyklyky, perspektyvy»*. Kharkiv : Derzhavnyy biotekhnolohichnyy universytet, pp. 107–109. Available at: <https://tinyurl.com/mr46a4hj>. [in Ukrainian]
7. Polyakova Yu. V., Rushchysyn N M. (2022) Vitchyznyana promyslovist v umovakh hlobalizatsiyi: natsionalnyy ta rehionalnyy vymir [The domestic industry in the conditions of globalization: national and regional dimension]. *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, vol. 66 (2022), pp. 29–35. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2022-66-04>. [in Ukrainian]
8. Yilyash O. Yi., Smolyar L. H., Duchenko M. M., Dzhadan Yi. M. (2022) Stratehichni priorytety derzhavnoyi polityky stymuluvannya promyslovo-tekhnolohichnoho rozvytku natsionalnoyi ekonomiky Ukrainy na zasakh marketynhu v tsilyakh

zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky [Strategic priorities of the state policy of stimulating industrial and technological development of the national economy of Ukraine on the basis of marketing in order to ensure economic security]. *Problemy ekonomiky*, vol. 1, pp. 41–50. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-1-41-50>. [in Ukrainian]

9. Kynytska-Yilyash M. (2022) Krytychnyy analiz derzhavnoyi polityky zabezpechennya rozvytku ta finansovoyi bezpeky priorytetnykh haluzey natsionalnoyi ekonomiky Ukrayiny [Critical analysis of the state policy of ensuring the development and financial security of priority sectors of the national economy of Ukraine]. *Modeling the development of the economic systems*, vol. 2, pp. 40–45. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-4-5>. [in Ukrainian]

10. Kushnirenko O.M., Hakhovych N.H. (2022) Stratehichne planuvannya povoiennoho vidnovlennya promyslovosti ukrayiny na ievropeyskykh zasadakh [Strategic planning of post-war restoration of Ukraine's industry on European basis]. *Materialy II Mizhnarodnoyi nauково-praktychnoyi konferentsiyi «Boholibski chytannya»*. Pereyaslav: Universytet Hryhoriya Skovorody v Pereyaslavi, pp. 36–39. Available at: <https://tinyurl.com/bdeuys5r>. [in Ukrainian]

11. Kazyuka N. P., Sheketa Ie. Yu. (2022) Napryamy ta rezervy povoiennoho vidnovlennya ekonomiky Ukrayiny [Directions and reserves of post-war restoration of Ukraine's economy]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, vol. 2, № 18, pp. 255–264. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.18.255-264>. [in Ukrainian]

12. Shults S. L., Lutskiv O. M. (2021) Strukturno-tehnolohichni zrushennya v ekonomitsi rehioniv u konteksti perspektyv rozvytku smart-spetsializatsiyi [Structural and technological shifts in the economy of regions in the context of the prospects for the development of smart specialization]. *Rehionalna ekonomika*, vol. 2, pp. 15–26. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2021-2-2>. [in Ukrainian]

13. Oleshko A. A., Shatska Z. Ya., Rovnyahin O. V. (2022) Smart-spetsializatsiya Ukrayiny v perspektyvi pislyavoiennoho vidnovlennya ekonomiky [Smart specialization of Ukraine in the future of post-war recovery of the economy]. *Efektivna ekonomika*, vol. 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.5.9>. [in Ukrainian]

14. Oneshko S. V. (2021) Metodolohichni zasady formuvannya modeli realizatsiyi promyslovoyi polityky Ukrayini v konteksti pidvyshchennya ekonomichnoho potentsialu [Methodological bases of formation of the model of implementation of industrial policy to Ukraine in the context of increasing economic potential]. *Ekonomika ta derzhava*, vol. 12, pp. 70–77. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.12.70>. [in Ukrainian]

STRUCTURAL REFORMS OF THE INDUSTRIAL POLICY OF THE POST-WAR ECONOMIC RECOVERY

Oleksandr O. Nosyriev¹

The purpose of the study is to identify promising directions for investment support for industrial revival of the economy, identification of stages and measures of structural transformation and regulation of economic and industrial development, vectors of increasing the efficiency of industrial policy and strategic concepts of structural restructuring of industrial policy in the plane of post-war recovery of the state economy. The priority directions for increasing the efficiency of industrial policy, which combines the priorities of innovation, foreign economic and other policies, are proposed. The state policy of industrial and technological development should be aimed at stimulating the innovative activities of entrepreneurs in the IT sphere, developing public-private partnerships, reforming the taxation system, stimulating the introduction of environmental technologies in industry, and involving countries in international strategic partnerships. It is emphasized that the development of structural and fundamental factors should focus on the formation of promising competitive advantages based on knowledge and technologies, which will allow changing the structure of the national economy, overcoming its technological backwardness. It is emphasized that mechanical engineering in industrial policy needs special attention from the state, as this branch is a powerful moderator of the development of the entire economy of the country, creates a long economic chain of added value. The concept of smart specialization is relevant for implementation, which has an economic basis with a focus on regions through the identification of factors that can influence economic, scientific, and technological specialization within the framework of regional policy or within the framework of their impact on the mechanism of productivity, competitiveness, and economic growth.

Keywords: industrial policy, post-war recovery, innovation processes, transformational changes, technological development, regional development.

JEL Classification: L50, O10

Стаття надійшла до редакції 9.10.2022
The article was received October 9, 2022

¹ Oleksandr O. Nosyriev, Candidate of Geographical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Tourism and Hotel and Restaurant Business, National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"